

**RECENSIE** Orkater en De Lawei spelen op

een klif 'Het Verdriet van de Zuiderzee'

# Als 'n Grieks koor houden vogels de mens een spiegel voor

**De ene visser vindt dat ze met hun tijd mee moeten gaan en helpt mee aan de bouw van de dijk, zijn broer heeft zout in zijn bloed en kant zich tegen de vernieuwing.**

'Het Verdriet van de Zuiderzee' is een muziektheatervoorstelling in de roemrijke traditie van Orkater. Een sprookjesachtige vertelling, middenin een natuurgebied op een heus klif in Oudemirdum.

Het idee voor de voorstelling komt van Geert Lageveen, gelauwerd (muziek)theatermaker met Friese roots. Een paar jaar geleden maakte hij voor Orkater, eveneens in samenwerking met Schouwburg De Lawei, 'Lost in the Greenhouse' en nu werd hem gevraagd na te denken over een vervolg, een voorstelling die paste bij het thema van het Friese festival Arcadia: ecologie, natuur en duurzaamheid.

Hij stuitte op 'De Zuiderzeeblues' van bioloog Theunis Piersma, die zich heeft verdiept in de ecologische gevolgen van de aanleg van de Afsluitdijk. De in 1932 voltooide Afsluitdijk is bezongen als megalomane prestatie, een knap staaltje waterwerken waarbij de mens heeft laten zien hoe hij de natuur de baas is, maar klopt dat eigenlijk wel?

„De Afsluitdijk leverde een snelle verbinding op en nieuw land, maar er is nooit gekeken naar wat er allemaal verloren is gegaan door die radicale ingreep: een hele cultuur van visserij en mensen die leefden van de zee, die gedoemd was te verdwijnen en een vernietiging van het bestaande ecosysteem, waardoor een groot aantal dieren, waaronder de paling, is verdreven. Om het dramatisch uit te drukken: de zee is vermoord.”

## Broers

In de voorstelling staan twee broers centraal. De ambitieuze Inne wil vooruit in het leven: een grotere boot, meer geld, meer van alles; Minne heeft genoeg aan wat er is. De hoofdrol, die van Grietje, wordt gespeeld door Keja Klaasje Kwestro: „Zij is iemand met veel energie, die de vooruitgang omarmt, een echte pleitbezorger voor de bouw van de dijk. Grietje is iemand die keuzes maakt uit praktische overwegingen. Eigenlijk ligt haar hart bij Minne, die tevreden is met wat er is, maar ze kiest voor Inne, voor vooruitgang, voor groei. Die keuze pakt niet goed uit. De polder blijkt in alle opzichten een onvruchtbare bodem.”

De drie personages hebben echt bestaan, al heeft Lageveen er zijn eigen verhaal van gemaakt. Om te ontkomen aan een simpel realisme, heeft hij zijn toevlucht genomen tot een extra laag: die van de vogels. De vijf acteurs en drie muzikanten beginnen als vogels en kruipen in de huid van de personages van het verhaal. Tegelijkertijd blijven de vogels de hele voorstelling aanwezig als een soort Grieks koor: ze leveren commentaar op wat er gebeurt, ze houden ons mensen een spiegel voor. Heel in de verte is het idee geïnspireerd door 'De vogels' van Aristofanes, ook wel de eerste cabaretschrijver ter wereld genoemd.

De voorstelling wordt gespeeld op locatie, op de Oudemirdumerklif, een van de drie kliffen in Nederland, zes meter hoog, waarop een podium wordt gebouwd met een schitterend uitzicht op het water. Het gebied valt onder Natuurmonumenten en er wordt uiteraard natuurvriendelijk gewerkt.

De kostuums zijn van tweedehands stoffen gemaakt en ook het steigerdecor bestaat uit hergebruikt materiaal. Geen harde mu-

ziek, alleen akoestische instrumenten en vooral natuurlijk licht.

Net als de vogels komen ook de spelers uit de hele wereld: Nederlands, Vlaams, Noors, Pools, Fries, Kaapverdisch en Surinaams. Lageveen: „Alle acteurs zingen ook en spelen diverse instrumenten. De muziek is speciaal gecomponeerd door Sytze Pruiksmas en Radek Fedyk die ook live spelen, samen met Harald Austbø. Het wordt zeker geen moralistische voorstelling maar een lichtvoetig sprookje met melancholisch stemmende livemuziek. Vanuit vogelperspectief kijken we met verwondering naar het gestoethaspel van de mens.”

**Margriet Prinssen**

## Lichtvoetig sprookje met livemuziek



### Orkater en De Lawei

'Het Verdriet van de Zuiderzee'.  
Tekst en regie: Geert Lageveen.  
Muziek: Sytze Pruiksmas en  
Radek Fedyk. Spel: Keja Klaasje  
Kwestro, Manoushka Zeegelaar  
Breeveld, Simme Wouters,  
Jasper Stoop, Nick Livramento  
Silva. Te zien:

Oudemirdumerklif, 10 aug t/m 11  
sept. Meer info:  
[verdrietvandezuiderzee.nl](http://verdrietvandezuiderzee.nl)